

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ

Αθήνα, 23 - 10 - 2015

Αριθμ. Πρωτ. : 108817

Σχετ.: 63942/28-11-14

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
& ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ & ΓΕΜΗ
Τμήμα Θεσμικών Ρυθμίσεων & ΓΕΜΗ

ΠΡΟΣ: - Υπηρεσίες ΓΕΜΗ Επιμελητηρίων της χώρας
(και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο φροντίδι
της ΚΕΕΕ)

Ταχ. Δ/ση: Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας: 101 81
Πληροφορίες: Ε. Αθανασάκη
Α. Οικονομάκη
Τηλέφωνο: 213 15 14 303
FAX: 210 38 38 981

ΚΟΙΝ/ΣΗ: - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜ. ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΕΛΕΓΧΩΝ & ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΗΜ. ΕΣΟΔΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α-Β
Καρ. Σερβίας 10
10184, Αθήνα

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Γ.Ε.ΜΗ.
(φροντίδι της ΚΕΕΕ)

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Γ.Ε.ΜΗ.
Ακαδημίας 6
106 71 Αθήνα

**ΘΕΜΑ : ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ
ΛΥΣΗ, ΘΕΣΗ ΣΕ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ & ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΜΗ**

Σχετ.: α. Η με ΑΠ Κ2-1493/11-4-2014 εγκύκλιος (ΑΔΑ: ΒΙΗ2Φ-Υ2Ε)

β. το με ΑΠ 232/25-11-2014 έγγραφο του Εποπτικού Συμβουλίου του ΓΕΜΗ

γ. Η με ΑΠ 68293/24-6-2015 εγκύκλιος (ΑΔΑ: Ω20Δ465ΦΘΘ-3ΝΡ)

Σε συνέχεια των ως άνω αναφερόμενων σχετικών εγγράφων και κατόπιν ερωτημάτων που έχουν τεθεί στην Υπηρεσία μας για περαιτέρω διευκρινήσεις θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Στην υπό α. ανωτέρω εγκύκλιο εξετάζουμε τις ρητά προβλεπόμενες στο νόμο περιπτώσεις που η λύση επέρχεται α) **με απόφαση των εταίρων, β) λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας, γ) με δικαστική απόφαση και δ) λόγω αποχώρησης εταίρου η οποία κατέστησε την εταιρεία μονοπρόσωπη** ή αποχώρησης του μοναδικού ομορρυθμού εταίρου ετερόρρυθμης εταιρείας, και

εφόσον παρέλθει άπρακτο το δίμηνο που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 267 και 281 του ν. 4072/2012. Ωστόσο, στο άρθρο 259 του ν. 4072/2012¹ αναφέρεται ότι **στην εταιρική σύμβαση μπορεί να προβλέπονται και άλλοι λόγοι λύσης της εταιρείας** πέραν των ρητά αναφερόμενων στο νόμο, οι οποίοι και δεν εξετάστηκαν στην υπό α. ανωτέρω εγκύκλιο. Δύο συγκεκριμένα παραδείγματα είναι : **α) η περίπτωση καταγγελίας της εταιρικής σύμβασης προσωπικής εταιρείας από έναν από τους εταίρους και β) η περίπτωση λύσης της εταιρείας λόγω θανάτου εταίρου.** Για τις περιπτώσεις αυτές ισχύουν τα εξής:

α) Καταγγελία της εταιρικής σύμβασης προσωπικής εταιρείας από έναν από τους εταίρους

Η καταγγελία της εταιρικής σύμβασης από έναν από τους εταίρους με άμεση διαπλαστική ισχύ με ή χωρίς σπουδαίο λόγο είναι ένας από τους πιο διαδεδομένους «άλλους λόγους» που προβλέπονται στα καταστατικά προσωπικών εταιρειών και δεν εξεταζόταν στην υπό α. ανωτέρω εγκύκλιο. Εφόσον το καταστατικό προβλέπει τη δυνατότητα καταγγελίας της εταιρικής σύμβασης, τυχόν τέτοια καταγγελία θα πρέπει να καταχωρίζεται στο ΥΓΕΜΗ ως εξής:

1. Εάν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, **με την καταγγελία η εταιρεία λύεται και τίθεται σε εκκαθάριση.** Στο ΓΕΜΗ καταχωρίζεται η καταγγελία του εταίρου, η κατάσταση της εταιρείας μεταβάλλεται από «ενεργή» σε «λύση & εκκαθάριση» και εκδίδεται η σχετική ανακοίνωση. Ειδικά στην περίπτωση που στο καταστατικό προβλέπεται ως λόγος λύσης η καταγγελία για σπουδαίο λόγο, οι ΥΓΕΜΗ θα πρέπει (όπως αναφέρεται και στο υπό β. ανωτέρω σχετικό έγγραφο) επιπροσθέτως να εξετάζουν εάν στην καταγγελία γίνεται επίκληση σπουδαίου λόγου, χωρίς να είναι απαραίτητο να ερευνούν για το βάσιμο του χαρακτηρισμού αυτού.
2. Η λύση της εταιρείας και η θέση αυτής σε εκκαθάριση επέρχεται από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των επιδόσεων της καταγγελίας προς τους λοιπούς εταίρους, την εταιρεία και το ΓΕΜΗ.
3. Στη Μεριίδα της εταιρείας καταχωρίζονται επιπλέον τα στοιχεία του/των εκκαθαριστών αυτής, όπως προκύπτουν από το καταστατικό.
4. Για την οριστική διαγραφή της υπό εκκαθάριση εταιρείας από το ΓΕΜΗ ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στην υπό γ. ανωτέρω εγκύκλιο.

¹ Συγκεκριμένα, στο άρθρο 259 του ν. 4072/2012 (ΦΕΚ 86 Α') «Λύση της εταιρείας» προβλέπεται ότι:

«1. Η ομόρρυθμη εταιρεία λύνεται: α) με την πάροδο του χρόνου διάρκειάς της, β) με απόφαση των εταίρων, γ) με την κήρυξη της σε πτώχευση και δ) με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση εταίρου, εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος.

Στην εταιρική σύμβαση μπορεί να προβλέπονται και άλλοι λόγοι λύσης της εταιρείας.

2. Η αίτηση εκδικάζεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.»

5. Ωστόσο, όπως είναι γνωστό, **μία προσωπική εταιρεία μπορεί να λυθεί χωρίς τη λύση της να ακολουθήσει το στάδιο της εκκαθάρισης** εφόσον οι εταίροι έχουν συμφωνήσει διαφορετικά στο καταστατικό της. (βλ. πάλι υπό γ. ανωτέρω εγκύκλιο). Στην περίπτωση αυτή, στο ΓΕΜΗ καταχωρίζεται η καταγγελία του εταίρου, η κατάσταση της εταιρείας μεταβάλλεται από «ενεργή» σε «διαγραφή» από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των επιδόσεων της καταγγελίας προς τους λοιπούς εταίρους, την εταιρεία και το ΓΕΜΗ και εκδίδεται η σχετική ανακοίνωση.

β) Λύση της εταιρείας λόγω θανάτου εταίρου

Ένας άλλος διαδεδομένος λόγος λύσης της εταιρείας που προβλέπεται σε πολλά καταστατικά προσωπικών εταιρειών και δεν εξετάστηκε στην υπό α. σχετική εγκύκλιο είναι η **λύση της εταιρείας λόγω θανάτου ενός εταίρου**. Εφόσον το καταστατικό προβλέπει κάτι τέτοιο, σε περίπτωση θανάτου εταίρου ισχύουν τα εξής:

1. Ο/οι εναπομείναντες εταίροι, τυχόν κληρονόμοι του θανόντος ή/και οποιοσδήποτε τρίτος έχων έννομο συμφέρον προσκομίζει στην ΥΓΕΜΗ τη ληξιαρχική πράξη θανάτου του εταίρου
2. Η ΥΓΕΜΗ προχωρά στην αυτεπάγγελτη καταχώριση αυτής (βλ. άρθρο 11, παρ. 4 περ. β του ν. 3419/2005² όπως ισχύει), στην αλλαγή της κατάστασης της εταιρείας από «ενεργή» σε «λύση και εκκαθάριση» και στην έκδοση σχετικής ανακοίνωσης.

² Συγκεκριμένα, στο άρθρο 11 «Αυτεπάγγελτες καταχωρήσεις, διορθώσεις, μεταβολές και διαγραφές» του ν. 3419/2005 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

« 4. Η αρμόδια υπηρεσία καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει **σε αυτεπάγγελτη καταχώριση, μεταβολή ή Διαγραφή χωρίς την τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο** (Σ.Σ. : δηλ. χωρίς να καλέσει εγγράφως τον υπόχρεο είτε να υποβάλει σχετική αίτηση εντός προθεσμίας 10 εργάσιμων ημερών είτε να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους δεν πρέπει να γίνει η καταχώριση), στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Αν περιέλθουν σε αυτήν, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4, διοικητικές πράξεις των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης ή των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που αφορούν την καταχώριση, τη μεταβολή ή τη Διαγραφή των ανωνύμων εταιρειών, των ευρωπαϊκών εταιρειών, των ευρωπαϊκών συνεταιριστικών εταιρειών και των υποκαταστημάτων των ημεδαπών και αλλοδαπών εταιρειών στην ημεδαπή που υπάγονται στις υπηρεσίες αυτές.

β. Αν περιέλθουν σε αυτήν **ληξιαρχικές πράξεις θανάτου** του υπόχρεου φυσικού προσώπου ή του φυσικού προσώπου, του οποίου ο θάνατος επηρεάζει τη νομική κατάσταση, τη διαχείριση ή την εκπροσώπηση υπόχρεου νομικού προσώπου, ένωσης προσώπων ή υποκαταστήματος.

γ. Αν περιέλθουν σε αυτήν, με οποιονδήποτε τρόπο, δικαστικές αποφάσεις που δημιουργούν, κηρύσσουν, αναγνωρίζουν ή μεταβάλλουν έννομες καταστάσεις και σχέσεις του υπόχρεου, οι οποίες αντιτάσσονται κατά νόμο προς κάθε τρίτο και οι οποίες αφορούν την καταχώριση, μεταβολή ή Διαγραφή, όπως δικαστικές αποφάσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις ε', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 6, δικαστικές αποφάσεις, διοικητικές πράξεις ή δικαιοπραξίες που επιφέρουν τη λύση του υπόχρεου νομικού προσώπου ή της ένωσης προσώπων, δικαστικές αποφάσεις, διοικητικές πράξεις ή δικαιοπραξίες που επιφέρουν την είσοδο ή αποχώρηση εταίρων, μελών υπόχρεων νομικών προσώπων και ενώσεων προσώπων και το διορισμό ή την παύση εκπροσώπων των υπόχρεων νομικών προσώπων, ενώσεων προσώπων και υποκαταστημάτων.

δ. Αν περιέλθουν σε αυτήν, με οποιονδήποτε τρόπο, αιτήσεις και δηλώσεις, που αναφέρονται στην περίπτωση η' της παραγράφου 2 του άρθρου 6.»

3. Στη Μερίδα της εταιρείας καταχωρίζονται επιπλέον τα στοιχεία του/των εκκαθαριστών αυτής, όπως προκύπτουν από το καταστατικό.
4. Για την οριστική διαγραφή της υπό εκκαθάριση εταιρείας από το ΓΕΜΗ ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στην υπό γ. ανωτέρω εγκύκλιο
5. Όπως αναφέραμε και παραπάνω στο υπό 2.5 μία προσωπική εταιρεία μπορεί να λυθεί χωρίς τη λύση της να ακολουθήσει το στάδιο της εκκαθάρισης εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό της. Στην περίπτωση αυτή, στο ΓΕΜΗ καταχωρίζεται η ληξιαρχική πράξη θανάτου του εταίρου, η κατάσταση της εταιρείας μεταβάλλεται από «ενεργή» σε «διαγραφή» από την ημερομηνία του θανάτου και εκδίδεται η σχετική ανακοίνωση.
6. Είναι ιδιαίτερα κρίσιμο στη συγκεκριμένη περίπτωση, μολονότι δεν προβλέπεται ρητά από διάταξη νόμου, οι ΥΓΕΜΗ να δείχνουν **αυξημένη μέριμνα** για την ενημέρωση της εταιρείας για τις ως άνω ενέργειες, ιδιαίτερα εάν έγιναν με πρωτοβουλία τρίτων και όχι των εναπομεινάντων εταίρων, προκειμένου να αποφευχθούν περιπλοκές από τυχόν συνεχιζόμενη λειτουργία της εταιρείας παρά την επέλευση του νομικού γεγονότος της λύσης ή της διαγραφής.

Ο Γενικός Διευθυντής

Χ. Μπανός

Εσωτ. Διανομή

- Γραφείο κ. Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού
- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή
- Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή Αγοράς
- Δ/ση μας (Τμήμα Γ)